

Skipper Kr. Marø.

Kristoffer Mikal Angell Landmark Marø er født i Brandal i Hareid på Sunnmør den 19/4.1884.

Etter folkeskolen begynnt Marø som fisker i 15-årsalderen. I 1902 ble Marø med seilskjøite "Minna" av Brandal, skipper Peter S. Brandal, på selfangsttur til Vesterisen ved Jan Mayen. Det bruktes den tid bare seilskjøiter fra Sunnmør og man reiste ut om våren i april mnd. Dette år reiste "Minna" ut den 19 april og det ble full last, man hadde til og med fangst på dekk. Marø ble i 4 år med "Minna", derav de 2 siste år som skytter.

Marø gikk så ombord i selfangeren "Gunhild" som 1ste skytter og derefter skytter med m/k "Herkules." Dette var i 1907, og dette skip var en av de første motordrevne selfangerne fra ~~Sunnmør~~ Sunnmør. I 1909 begynnte Marø som skipper på dampselfanger "Admiralen", reder G. Runtervold. Han førte denne til 1915 og fangsten var alltid god.

Marø førte så den nybygde selfanger "Signalhorn" av Brandal, reder Peter S. Brandal, i sildefiske noen turer, hvorefter han fikk tilsyn med 4 nybygde selfangere for A/S Ishavet. Disse ble ferdig i 1917 og Marø ble skipper på D/S "Ishavet." Dette var dampselfangere på 150 br.tonn størrelse med 120 hk. dampmaskiner. Han førte "Ishavet" til 1921 og hadde jant gode fangster.

Marø førte så i 1922 selfanger "Aarvak" en tur til Vesterisen og tok 5200 Whitecoats selskinn på 9 dager i isen. Dette var den gang rekord.

Han førte så igjen D/S "Ishavet" i 1923 til 1929.

Skipper Marø begynnte så som fører av motorselfanger "Polarbjørn", reder Martin Kaulsen, Brandal i 1930. Dette var den nest største selfanger i landet. Hermed begynnte så en rekke heldige turer på fangst i Kvitesjøen, Vesterisen og New-Foundland, samt vitenskapelige ekspedisjoner til Øst-Grønland utenom fangstsesongene. Disse ekspedisjonsturer var for regning Norges Svalbard- og Ishavsundersøkelser, Oslo, og man hadde også med turister og jegere på disse turer. M/S "Polarbjørn" ble modernisert i 1932 og fikk ny 360 hk. dieselmotor og var fra den tid den beste ishavsskute i landet. Han var i 1933 med "Polarbjørn" til Øst-Grønland for kartlegging fra luften og hadde da 2 fly ombord samt ialt incl. besetning 52 mann ~~33333~~ med på turen. "Polarbjørn" er bygget i 1920 og den er på 326 brt.tonn.

I 1936 var man på opplødding og kartleggingstur ved Svalbard.

Etter at man noen år hadde dårlige turer til Kvitesjøen ble det aktuelt om våre største vanlige ishavsskuter kunne plasseres til New-Foundlandfelt og skipper Marø var den som gikk i spissen her under utrustningen av de to selfangerne "Polarbjørn" og "Polaris" i 1938 til dette felt.

Man hadde en statsgaranti ifall turen ikke gav utbytte. Båtene avgikk fra Brandal den 16 febr.1938 og kom tilbake med full last den 29 april, tils. 10500 dyr. Statsgarantien kom ikke til anvendelse.

Marø fortsatte med "Polarbjørn" på New-Foundlandfeltet 1939 og dette år ble ett ulykkesår for flere ishavsskuter både for turen til dette felt som for turen til Vesterisen. Det ble orkanagtig veir på overfarten og som kjent forliste m/s "Nyken" av Gratangen med alle mann. Videre forliste m/s "Isfjell" og m/s "Saltdalingen" i Atlanteren. "Polarbjørn" og "Polaris" reddet mannskapene fra Saltdalingen. D/S "Drotningholm" reddet mannskapene fra "Isfjell." Skipper Marø fikk en pokal fra den norske regjering for redningen. Det samme fikk skipper Peter Brandal og telegrafist Øivind With. Mannskaperne som gikk i hver sin fangstbåt fra "Polarbjørn" og "Polaris" for å redde over folkene fra Saltdalingen fikk hver sin redningsmedalje.

Skipper Marø var med "Polarbjørn" på fangst ved New-Foundland under krigsutbruddet i Norge den 9. april 1940, sammen med selfangerne "Arktos" og "Polaris" fra Brandal på Sunnmør, og videre m/s "Quest" og "Selis" fra Tromsø.

Man gikk inn til St. Johns New-Foundland med fangsten, full last-12200 dyr, og denne ble avhendet der, - hvorefter skutene ble rekvirert av den Norske regjering.

2.

Skipper Marø drev selfangst våren 1941, 1944 og 1945 fra Halifax Nova Scotia, og fikk alltid full last.

I alle disse år, - skipper Marø har vært ishavsskipper i 37 år og ialt reist på selfangst i ishavet tils. i 44 år, - har Marø vært med å hjembringe følgende fangster:

seilskjøyte "Minna".....	tils.ca.	6000	dyr.
-"- "Gunhild".....	" "	2800	"
M/S "Herkules".....	" "	2300	"
D/S "Admiralen".....	" "	12000	"
" "Aarvak".....	" "	7000	"
" "Ishavet".....	" "	44000	"
M/S "Polarbjørn".....	" "	96589	"
			Ialt 170.689 dyr.

Skipper Marø har vært med å redde følgende skipsmannskaper som var forlist i ishavet og Atlanteren:

1. I 1905 reddet seilskjøyte "Gunhild" mannskapet fra selfanger "Prins Old ex. "Marta" i Vesterisen etter at denne var sunket i isen. Mannskapet oppholdt seg på isen.

2. I 1913 reddet han med "Admiralen" mannskapet fra en motor-skute "Narvik" fra Kopervik som var kommet i brand ved Island. Man slepte skuten inn til Siglufjord hvor den sank ute i fjorden.

3. I 1925 reddet han med d/s "Ishavet" mannskapet fra selfanger "Polheim" som forliste i rønlandsstredet.

4. I kvitesjøen reddet han med D/S "Ishavet" mannskapet på en liten nordlandsk selfangerskute. Dette var i 1928.

5. I 1933 reddet han med self. "Polarbjørn" mannskapet fra m/s "Hjelman" ved dennes forlis i Kvitesjøen.

6. I 1935 reddet han mannskapet fra Osloselfangeren "Fryser I" i Vesterisen ved Jan Mayen.

7. I 1938 reddet han sammen med self. "Polaris" mannskapet fra m/s "Saltdalingen" ved dennes forlis i Atlanteren febr. måned.

Under krigen ble "Polarbjørn" chartet for Den Amerikanske Arme for turer til Labrador, Vestgrønland og Østgrønland, i den tid da skuten ikke drev fangst og Marø foretok en rekke heldige turer i disse egne under krigen. Første krigsår sendte den Norske Regjering i London "Polarbjørn" skipper Marø for tur til Østgrønland med forsyninger til overvintre og meteorologer etc. i samarbeid med oppsynsskipet "Fridtjof Nansen".

"Polarbjørn" supplerte stasjonen Torgilsbu og gikk nordover til Myggbukta hvor "Veslekari" hadde levert forsyninger fra Quislingregjering i Norge. Sistnevnte ble oppbragt til Island av Fridtjof Nansen. Etter denne tur gikk man tilbake til St. Johns. I september samme år forliste selfanger "Arktos" sør for New-Foundland og "Polarbjørn" gikk til assistanse og bjerget folkene.

I 1941 etter selfangstturen gikk man til St. Lawrence med selolje og senere til New-York med selskinn, hvorefter amerikanerne la beslag på skuta. Det var i desember 1941. Man gikk så med bombelaster mellom New-York og St. Johns.

Ut på året 1942 ble det turer til Labrador, Vestgrønland, Island og Østgrønland med forsyninger til veirvarslingstasjonene og bygging av stasjon og flyplasser, transport av bygningsarbeidere m.v. Man fortsatte i denne fart og der ble transportert bomber til flyplasser på Vestgrønland m.v. Senhøstes i 1943 var "Polarbjørn" på vei til Angmasalik med forsyninger. Det var i november måned og da man en dag lå stille ved Grønland for maskinstopp oppdaget man noe som blinket opp i landet. Det ble reist i land med motorbåt og det viste seg å være tre forkomne amerikanske flyvere som hadde fallt ned deroppe. Man signaliserte med ett speil som blinket i solen. Flyverne var i ypperst forkomne tilstand så de ble redde i siste luten. De hadde oppholdt seg der, det var på ca. 62 gr. nord, i elleve døgn og levet på tabeletter og vann. De var meget forfrosne. Samme året da "Polarbjørn" var på tur til Claveringsfjorden-Østgrønland- for bygging av veirvarslingstasjon sammen med noen amerikanske båter. Vi kom tidlig inn til rønland men ventet stadig på amerikanerne. En dag kom så et fly med besked til oss at en av de amerikanske båter hadde brukket nor stammen og man bad om assistanse fra oss. Vi gikk til assistanse og slepte

3.

båten inn til Eskimones, -Østgrønland, hvor man fikk rigget til nødror så han klarte å gå ved egen hjelp. For dette fikk mannskapet en pengepaskjønning fra amerikanerne.

I 1944 skulle der bygges en ny stasjon i Scoresbysund og "Polarbjørn" ble engasjert sammen med en liten amerikansk troppebåt for dette arbeide.

Etter at vi hadde bygget denne stasjon, ble skipper Marø engasjert som islos på samme troppebåt for tur til amerikansk flyplass nord for Angmasalik.

Skipper Marø hadde held med alle turer og amerikanerne ville gjerne ha ham til å fortsette i tjeneste derborte også etter krigen, men selvsagt ville han hjem til Norge når krigen ble slutt og han kom hjem med en liten canadisk Skonnert som var døpt "Minna". Det var en 100 tons Nova-Scotia skonnert som var innkjøpt etter "Arktos"s forlis. Man kom hjem til Brandal 20. juli 1945 lastet med hvitemel etc. mens "Polarbjørn" fortsatte beskjeftigelsen, i Canada med skipper Henrik Marø som fører.

Skipper Hr. Marø er i full aktivitet ennå. Han vil ut igjen etter en ferie. Han fikk i sin tid en diplom fra Norsk Selskap for Fiskerienes fremme.

8. november 1946.